





**1** Миллий тикланиш даврида эски тузумни демонтаж кийдик, мулкунлик турли соҳалари ривожланши, кўптаривайлик ва мағурувайлик хилма-хиллик, бозор муносабатлари қарор тоши учун ижтимоий-иқтисодий, хукукий шарт-шарот яратидик ва уни мустаҳкамлашга ҳарарат кийдик.

Мустаким сиёсат юритидиган, ўзига "кatta oғa" изламайдиган давлат куришга киришдик. Миллий тарихи-мизини, маданий меросимини тиклашда, буюк аждодларимизнинг жаҳон тарихига, цивилизациясига кўшган хиссаларини ҳалқга етказишга улкан ишларни келинди.

Хуллас, миллий тикланишда анчамуна натижаларга эршидик.

Аммо... кўп соҳаларда ислохотлар чала буди. Уларни чукурлаштира олмадик. Социализмнинг мажбурий меҳнатни жалъ килиш, тилда мадхияз болик, амалда одий инсон манфаатларини давлат мағфаатларига курбон килиши каби иллатларидан кутула олмадик. Кескин чоралар кўришга сиёсий журват ва иродага этишимди. Уларнинг ўрни маъмурий бўйрӯзозик, авторитаризм, кадрларни узулксиз алмаштириш билан копланди. Ёкени камчиликлар учун асосий жавобгар турли дарражадаги раҳбарлар, зинкор давлат сиёсатидаги камчиликлар эмас. Одамлар ташаббус килишдан, ўзини кўрсашибдан, мустақил фикр юритишдан, айниқса, лавозимдиги кишилар нўчич колди. Кадрлар масаласи давлат идораларида аксар ҳолларда "енг ичидан" ҳал қилинди. Туман ёки вилоят ривожланниш ҳокимининг фахм-фарсати, билими, ишчанини, ҳалолиги ёки камчиликларига қарам бўлиб колди. Республика ҳам худу шундай ахворда эди. Ўзбекистон коррупция даражаси бўйича ҳалқаро рейтингнага да охирдан 9-йўнини гаплади. Биз қашшоқ Африка, Лотин Америкасининг аksariyat мамлакатларидан орта колдик.

Мамлакатнинг ички сиёсатидаги камчиликлар ташки сиёсатда ҳам ўз аксини тогди. "Туркестон" — ягона уйимиз" шири кўшилар билан якинлаштириш ўрнига, турил сабабларга кўра, узоқлаштира бошлади. Мустакимларининг дастлабки йилларида мамлакатимизда ваколатхоналарини очган кўпчилик ҳалқаро ташкиллар ва банклар кетиб колди. Биз тобора миллий маҳдудлик қобигига ҳалла бошладик.

2017 — 2021 йилларда Ўзбекистонни ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси ишлаб чиқилиши ва ҳаётга жорий тартиши давлат сиёсатини барча йўналишида тубдан ўзgartirib юборди. Ѐндашув таймиллар, бошқарув усуслари, баҳолаш мезонлари янгианди. Инсон манфаатлари, ижтимоий адолат, иш-

лар натижадорлиги янги сиёсатининг асосига қўйиди. "Халқ давлат идоралари эмас, давлат идоралари халқимизга хизмат қилиши керак", "Одамлар эргара эмас, бугун яхши яшаши керак" широрлари одамларда умид туйгусини қутийтири. Ҳалқ дардини тинглаш, Ҳалқ кабулхоналари, турли дарражадаги раҳбарларининг биргаликда сайдер қабуллари ва кўнглилар масалаларини жойида ҳал қилиниши одамларда давлат сиёсатига нисбатан ишчанини мустаҳкамлаштиради. Айниқса, пандемия туфайли кенг кўлумлини манзизни ижтимоий химоя тизими яратилиган, хусусан, бирор мамлакатда ўшаша ийк "темир дафтар", "ёшлар дафтар", "аёллар дафтар" каби усусларни кўлланниши бунга бис мисолид. Ўзбек дафтарлар махаллий Кенгашлар депутатлари ва кенг жамоат"лил иштирокидаги шакллантирилди. Ўй-хойя ута мұхтож ойлаларга ёрдам бериш мақсадидан

Раҳамли бошқарувга ўтиш нафасатидаги иқтисодидёта, балки барча асосий соҳаларда кузатилмоқда. Қашқадарё вилоятни хокимлиги республикализма биринчи бўйича қарбуш кабулиши, тарқатиш, ихроси бўйича назоратни ахборот технологиялари ёрдамида амалга оширилмоқда. Энди козоз ишлатимлайди, тегиши идоралар раҳбарлари имзосини тўллаш, ихроси борасида мавзумот олиш учун хеч ким овора бўлмайди. Ҳаммаси компъютерлаштирилган. Факат шу йилнинг марта — ионъ ойларидаги вилоятни хокимининг 343 та қарори, 24 та фармойшиш шахар, туманлар ҳокимларининг 4 минг 345 та қарори, 377 та фармойшиш электрон усулада қабулини килинди. 14 та шахар, туман ҳокимларини, 106 та бощарма, идора ва ташкилот COLLECTIVE.UZ ишро интизоми ахборот тизимига уланган.

"Раҳамли Ўзбекистон — 2030" лойиҳаси доирасида ахолининг

4-5 йил бурун ёпиқ эди. Иқтисодий кўрсаткичлардан, статистик мавзумотлардан факат ютуқларигина эътироф этиларди. Реал иқтисодий манзара хизмати эди. Банклар, солик идоралари тадбиркоронинг ҳамкори эмас, муҳофиза айланни колганди. Юридиқ шахслар, ҳатто йирик акциядорлик жамияти ортича солиг тўлаши, кейин уй кайтириб олиш учун сарсон-саргардонлиги одан тустига кириб колганди. Аксарит ўрта ва кичик корхоналар солик идоралари билан ўчарнишига ҳарарат кильади, ортичка соликни тўлаб юборади, чунки баҳасиши кўпичча бефойдади. Бундай ҳолатларни бартараф этиш унун буғун марказлашган компютер дастурлари яратилиди. Ноғурни, ортичка хисобланган соликни компютер кабул килимайди, қайтириб юборади. Умуман, раҳамлашган иқтисодиётта ўтилётани молия-кредит, солик, биржа савдоларидағи, давлат харидларни кўпичча кўпичча ҳам қарбуш кабул килинди.

Давлат ишларни саҳарларни бўлиши

маними? Ҳавотир хисоб-китобим, бизнес-режамдаги камчиликлар туфайли эмас, балки турни назорат идоралари монокунний талаблар кўйиши, босим ўтилётини яратиш вазифасини кўйиди. Бу йилан иқтисодий, ижтимоий, маданий-маърифий, кадрлар тайёрлаши борасидаги давлат сиёсатидаги оғизини ёпиш учун асрар қўйган пулинни ҳам ишга тикомда" — деб колди бир сафар китобига тадбиркор тийгизди. Мисадағи гоялари, режалари кўп. Махсулотларни экспорт килишида, четдан технологиялар олишда давлат бераетдан божонса, транспорт харажатларни имтиёзларидан жуда мамнун. Давлатнинг иқтисодий сиёсати эркинлик томон томон ўзгарганини тўлқинланниш гапиради.

Давлат сиёсати самарали бўлиши учун аниқ максадга йўнайтирилиши лозим. Келажакни ўйламасдан, фаяқ жорий долзар мўаммоларга ўрлашиб қолган сиёсат истиқболни

Давлат раҳбари ҳалқимиз олдига илгари хеч ким журъат қўйолмаган улувор максад — учинчи Ренессанс пойдеворини яратиш вазифасини кўйиди. Бу йилан иқтисодий, ижтимоий, маданий-маърифий, кадрлар тайёрлаши борасидаги давлат сиёсатидаги оғизини ёпиш учун асрар қўйган пулинни ҳам ишга тикомда.

Учинчи Ренессанс пойдеворини яратиш Ўзбекистонни янада иқтисодий юксатлаштириши, фуқаролик институтлари фаолиятини ривожлантириши, ҳар бир соҳада очиқлини қутийтириши ва ахолини реал ахводдан ҳабардорд этиб, фаолигини ошириши талаб килади. Бу йиландаша Президентнинг юқорида номи кептирилган Фармонидан ташкири, яна иккита қарори қарорларни таъсиллаштиришни гапиради.

Давлат сиёсати самарали бўлиши учун аниқ максадга йўнайтирилиши лозим. Келажакни ўйламасдан, фаяқ жорий долзар мўаммоларга ўрлашиб қолган сиёсат истиқболни

ҳамда муммомлар қандай ҳал қилинётгани аниқланаб, жамоатчиликка етказиб борилади.

Маълумотлар ва баҳолар нафарат ҳолис кўрсаткичлар асосида, шунингдек, ахоли ва мутахассис-экспертлар орасида социологлар сўрови үтиказиб оркали ҳам скаплантирилади.

Қашқадарё вилояти шахар ва туманларининг ижтимоий-иқтисодий ривожланниш даражаси 2020 йил якунлари бўйича умумий 100 баллик рейтинг кўрсаткичлар асосида баҳоланди. Қарши шахр 72,45, Нишон тумани 71,71, Қарши тумани 68,3 балл тўплаб, олдинги ўрнинларни 100 баллик тизимда маълумат 50 баллни, эксперт тадбиркорлар сўрови оркали берган баҳоси 25 баллни, ахоли берган баҳолар хам 25 баллни ташкил этиди.

Мана шундай баҳолаш тизими қайси туманда нимага кўпроқ эътибор қартиши, статистик кўрсаткичлар ўсишида ташкирига амалий ёрдамни қўйтириши.

Тарихи сабоқлари ва тараққиёт талабидан келиб чиқиб, давлат раҳбари томонидан таълим, илм-фарсат, раҳбартбадор мутахассисларни тарбиялаш, янги технологияларни ҳорий килиш, рақамли иқтисодидёта шахарларни тадбиркорларни таъсиллаштиришни ҳорий килиш, қайтириб олишни ашрилганни таъсиллаштиришни ҳорий килиш, қайтириб олишни ашрилганни таъсиллаштиришни ҳорий килиш.



Абдураҳим ЭРКАЕВ,  
Олий Мажлис Сенати  
аъзоси.

## ДАВЛАТ ВА ЖАМИЯТ БОШҚАРУВИГА ЯНГИЧА ЁНДАШУВ

депутатлар иштироки ва раҳбарлигида Ҳалқпарвар комиссиялари тузилди. Ўй-хойя ва тадбиркорлик учун ер майдони ахортиш шаффоҳи холда ауқинлар оркали сотилиди ва ҳалқ депутатлари маҳаллий Кенгашларни кабор билан расмийлаштирилди. Ихроя ҳокимиятининг яна айрим мухим ваколатлари Кенгашларга ўтказилиди.

Атиги иккى йил бурун шу кечакундуда олий ўкув юртларига яқинлашиб, тадбиркорлик даражаси ахортишни оқибатда давлат бошқарувуни азотига олишни ашрилди. Ўзбекистонда кескин ошагандан далаётлариди.

Ижтимоий муҳофаза шаффоҳлиги, ер тақсимлаштиришни оқибатда шаффоҳи кабор билан маҳаллий Кенгашларга ўтказилиди. Ўзбекистонда кескин ошагандан далаётлариди.

Давлат ишларни саҳарларни бўлиши

ирадига, тадбиркорлик субъектлари ўзаро муносабатларидаги "йўнилар"-га чек кўйди.

Очилик, шаффоҳлик давлат ҳокимиятнинг олий органларидан кўйи бўйинларига камараб олиниши зарур.

Шу максадда жамоатчилик назорати механизми такомиллаштирилмоқда. Президентнинг 2021 йил 16 иодиги Фармони ўзин шуларни назарда тутади. Буғун тегиши вазирлар, кўмакчиларни таъсиллаштирилди.

Давлат ишларни саҳарларни бўлиши

ирадига, тадбиркорлик субъектлари ўзаро муносабатларидаги "йўнилар"-га чек кўйди.

Очилик, шаффоҳлик давлат ҳокимиятнинг олий органларидан кўйи бўйинларига камараб олиниши зарур.

Шу максадда жамоатчилик назорати механизми такомиллаштирилмоқда. Президентнинг 2021 йил 16 иодиги Фармони ўзин шуларни назарда тутади. Буғун тегиши вазирлар, кўмакчиларни таъсиллаштирилди.

Давлат ишларни саҳарларни бўлиши

ирадига, тадбиркорлик субъектлари ўзаро муносабатларидаги "йўнилар"-га чек кўйди.

Лекин факат келакадаги буюк мэрраларни ўйлайдиган давлат сиёсати хам оғизига ишларни ашрилди.

Давлат ишларни саҳарларни бўлиши

ирадига, тадбиркорлик субъектлари ўзаро муносабатларидаги "йўнилар"-га чек кўйди.

Давлат ишларни саҳарларни бўлиши

ирадига, тадбиркорлик субъектлари ўзаро муносабатларидаги "йўнилар"-га чек кўйди.

Давлат ишларни саҳарларни бўлиши

ирадига, тадбиркорлик субъектлари ўзаро муносабатларидаги "йўнилар"-га чек кўйди.

Давлат ишларни саҳарларни бўлиши

ирадига, тадбиркорлик субъектлари ўзаро муносабатларидаги "йўнилар"-га чек кўйди.

Давлат ишларни саҳарларни бўлиши

ирадига, тадбиркорлик субъектлари ўзаро муносабатларидаги "йўнилар"-га чек кўйди.

Давлат ишларни саҳарларни бўлиши

ирадига, тадбиркорлик субъектлари ўзаро муносабатларидаги "йўнилар"-га чек кўйди.

Давлат ишларни саҳарларни бўлиши

ирадига, тадбиркорлик субъектлари ўзаро муносабатларидаги "йўнилар"-га чек кўйди.

Давлат ишларни саҳарларни бўлиши

ирадига, тадбиркорлик субъектлари ўзаро муносабатларидаги "йўнилар"-га чек кўйди.

Давлат ишларни саҳарларни бўлиши

ирадига, тадбиркорлик субъектлари ўзаро муносабатларидаги "йўнилар"-га чек кўйди.

Давлат ишларни саҳарларни бўлиши

